

Developing a structural model of the relationship between early maladaptive schemas and emotion regulation with the mediating role of psychological hardiness in people with anxiety disorders

Fatemeh Ariyansepehr¹, Leila Moghtader², Bahman Akbari Govaberi³

1. Ph.D Candidate in General Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran. E-mail: f.ariyansepehr@gmail.com
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran. E-mail: Moghtader@iaurasht.ac.ir
3. Professor, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran. E-mail: akbari@iaurasht.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article history:

Received 06 January 2024

Received in revised form 04 February 2024

Accepted 10 March 2024

Published Online 20 April 2024

Keywords:

early maladaptive schemas, emotion regulation, psychological hardiness, anxiety disorders

ABSTRACT

Background: One of the deep cognitive processes that play a fundamental role in the development of anxiety disorders is early maladaptive schemas. Another underlying cause of anxiety disorders is the inability to emotion regulation. Also, psychological hardiness as an important personality structure is effective on the way and quality of dealing with Sources of anxiety. So far, no specific research has focused on presenting a structural model regarding the relationship between primary maladaptive schemas and emotional regulation with the mediating role of psychological hardiness in patients with anxiety disorders.

Aims: The present study was conducted with the aim of developing a structural model of the relationship between early maladaptive schemas and emotion regulation with the mediating role of psychological hardiness.

Methods: The design of the current research was descriptive and correlational. The statistical population of this research included all people suffering from anxiety disorders who referred to counseling centers and psychological services under the supervision of Tehran Welfare Organization in 2022. Using the random multistage cluster sampling method, 300 people with anxiety disorders were selected as the statistical sample of the research. To collect information from the questionnaires of the short version of the Early Maladaptive Schema -Short Form (Young, 1998); Emotion regulation strategies (Gross & John, 2003) and Psychological hardiness (Kobasa, 1979) were used. To analyze the data in this study, correlation and path analysis methods were used using SPSS-26 and AMOS-24 software.

Results: The findings of the present study showed that the proposed model has a good fit. The results also show that the schemas of disconnection and rejection, Impaired autonomy and Performance, orientation, over-vigilance and inhibition had a negative and significant effect on emotional reappraisal and a positive and significant effect on emotional suppression. Also, the effect of Impaired Limits schema on suppression was positive and significant. Psychological hardiness has a positive and significant effect on emotional reappraisal and a negative and significant effect on emotional suppression.

Conclusion: According to the results obtained, the mediating role of the psychological hardiness variable was confirmed in the present study, And since this variable increases a person's resilience and as a result puts her in a positive and healthy cycle, it is suggested that counseling centers therapists teach people with anxiety disorders techniques to improve psychological hardiness.

Citation: Ariyansepehr, F., Moghtader, L., & Akbari Govaberi, B. (2024). Developing a structural model of the relationship between early maladaptive schemas and emotion regulation with the mediating role of psychological hardiness in people with anxiety disorders. *Journal of Psychological Science*, 23(134), 181-200. [10.52547/JPS.23.134.181](https://doi.org/10.52547/JPS.23.134.181)

Journal of Psychological Science, Vol. 23, No. 134, 2024

© The Author(s). DOI: [10.52547/JPS.23.134.181](https://doi.org/10.52547/JPS.23.134.181)

✉ **Corresponding Author:** Leila Moghtader, Assistant Professor, Department of Psychology, Rasht Branch, Islamic Azad University, Rasht, Iran.

E-mail: Moghtader@iaurasht.ac.ir, Tel: (+98) 9112303071

Extended Abstract

Introduction

Anxiety disorders include a wide range of disorders including panic disorder, separation anxiety disorder, post-traumatic stress disorder, generalized anxiety disorder and several other disorders (Ebrahimi, 2020). And due to their high prevalence, chronic nature, and related harms they cause compared to other psychological disorders, they create a greater socioeconomic burden for mental health (Creswell et al., 2017).

One of the deep cognitive processes that play a fundamental role in the development of anxiety disorders is the early maladaptive schemas, which are mainly formed as a result of unfortunate childhood experiences (Kaya & Aydin, 2021). Previous studies have also confirmed the effect of early maladaptive schemas on anxiety (Gorji et al., 2019; Moghtader & Shamloo, 2019). In such a way that in order to solve the problems related to anxiety, it is necessary to change the early maladaptive schemas of the people first (Mohammadi et al., 2020).

Another underlying cause of anxiety disorders is the inability to regulate emotions (Campbell-Sills & Barlow, 2007). When faced with anxiety-provoking experiences and situations, people use cognitive emotion regulation strategies to maintain their mental and emotional health (Benfer et al., 2018). The use of emotion regulation strategies can be effective in increasing emotional skills to reduce confusion and emotional and psychological problems, including anxiety (Yoosefi & Karimipoor, 2018).

One of the important psychological characteristics that affects the way and quality of people's dealings with sources of anxiety and emotional disturbances is psychological hardiness. To the extent that people with higher psychological toughness have more resilience against anxiety (Pourakbari et al., 2014). Kobasa (2008) defined hardiness as a combination of beliefs about oneself and the world. Psychological hardiness includes the three components of control (the ability to control various life situations), commitment (the tendency to engage as opposed to avoiding doing something) and coping (the ability to perceive changes in life as a natural issue) (Hamre et

al., 2020; Saxena, 2015). The results of Maddi research (2013) showed that psychological hardiness has a negative relationship with anxiety. The findings of Hanton et al.'s (2013) study indicated that higher psychological hardiness is associated with effective and active coping with anxiety-provoking situations. Regarding the relationship between the variables studied in the current research, the findings of the study by Rezaian (2016), Nameni & nemati shahri (2018) and Mc Donnell et al. (2018) have shown the relationship between early maladaptive schemas and emotional order seeking. It has also been found that the early maladaptive schemas play an important role in predicting psychological hardiness (Yoosefi, 2014). And harshness plays a mediating role in the relationship between early maladaptive schemas and cognitive regulation of emotion (Nameni & nemati shahri, 2018).

Although different studies have separately examined the relationship between early maladaptive schemas, Emotion Regulation, and psychological hardiness, However, specific research has not focused on providing a structural model of the relationship between early maladaptive schemas and emotion regulation with the mediating role of psychological hardiness in individuals with anxiety disorders. Therefore, the current research seeks to answer the basic question of whether psychological toughness plays a mediating role in the relationship between early maladaptive schemas and emotional regulation in patients with anxiety disorders.

Method

The design of the current research was descriptive and of correlation and path analysis type. The statistical population of this research included all people suffering from anxiety disorders who referred to counseling centers and psychological services under the supervision of Tehran Welfare Organization in 2022. Using multistage random cluster sampling method, 300 people with anxiety disorders were selected. To collect information from the questionnaires of the short version of the Early Maladaptive Schema -Short Form (Young, 1998); Emotion regulation strategies (Gross & John, 2003) and Psychological hardiness (Kobasa, 1979) were used. To analyze the data in this study, correlation and

path analysis methods were used using SPSS-26 and AMOS-24 software. The criteria for entering the present study include being in the age range of 20-45 years, not having a history of chronic psychiatric diseases and not taking neuropsychiatric drugs (according to the participant's statements), and the diagnosis of anxiety disorders by the psychologist of the counseling center, And the criteria for leaving the research included not completing the research questionnaires and the participant's dissatisfaction with continuing to participate in the research.

Results

Based on the demographic description, the participants in the present study were in the age range

of 23 to 42 years, and their average age was 31.60 ± 4.34 . 62.67% of the participants (188 people) were women and 37.33% of the participants (112 people) were men. Of these, 69.33% (208 people) were married, 26% (78 people) were single, and 4.67% (14 people) were divorced. Employment status: 42.67% (128 people) of the participants were free, 26% (78 people) were staffer and 31.33% (94 people) were housewives.

The highest number had a master's degree with 23.33% (70 people) and the lowest number had a diploma and associate degree with 3% (9 people). The results of structural equation modeling (fitness indices of the proposed model in this research) are presented in Table 1.

Table 1. The fit indices of the model proposed in the present study

fit indices	χ^2	df	P-Value	CMIN/DF	RMSEA (CI90%)	PNFI	CFI	PCFI	IFI	GFI	SRMR
model proposed	2/443	1	0/118	2/443	0/069 (0/03-0/09)	0/508	0/991	0/508	0/992	0/983	0/033

The findings of this research indicate a good fit of the proposed model with the data. The results also show that the schemas of disconnection and rejection, Impaired autonomy and Performance, orientation, over-vigilance and inhibition had a negative and significant effect on emotional reappraisal and a positive and significant effect on emotional suppression. Also, the effect of Impaired Limits

schema on suppression was positive and significant. Psychological hardiness has a positive and significant effect on emotional reappraisal and a negative and significant effect on emotional suppression. The results of mediating relationships using the bootstrapp test to test the mediating path are shown in Table 2.

Table 2. Bootstrap results for the indirect path of the proposed model

path	Indicator						P
	Data	Boot	bias	error	lower limit	upper limit	
disconnection and rejection to reappraisal through psychological hardiness	-0/1552	-0/1550	0/0002	0/0122	-0/1964	-0/1061	0/001>
disconnection and rejection to suppression through psychological hardiness	0/1309	0/1310	0/0001	0/0280	0/0740	0/1895	0/001>
autonomy and Impaired Performance to reappraisal through psychological hardiness	-0/0836	-0/0835	0/0001	0/0109	-0/1342	-0/0527	0/013
autonomy and Impaired Performance to suppression through psychological hardiness	0/0705	0/691	-0/0014	0/0081	0/0123	0/1140	0/045
orientation to reappraisal through psychological hardiness	-0/1061	-0/1063	0/0002	0/0117	-0/1660	-0/0528	0/001
orientation to suppression through psychological hardiness	0/0896	0/0898	-0/0002	0/0240	0/0061	0/1640	0/019
over-vigilance and inhibition to reappraisal through psychological hardiness	-0/2193	-0/2190	0/0002	0/0522	0/3270	-0/1586	0/001>
over-vigilance and inhibition to suppression through psychological hardiness	0/1850	0/1852	0/0003	0/0460	0/0940	0/2932	0/001>
Impaired Limits to reappraisal through psychological hardiness	-0/0783	-0/0779	0/0002	0/0231	-0/1502	0/0040	0/056
Impaired Limits to suppression through psychological hardiness	0/0660	0/0650	0/0004	0/0193	-0/0120	0/1040	0/062

Conclusion

The present study was conducted with the aim of developing a structural model of the relationship between early maladaptive schema and emotion regulation with the mediating role of psychological hardiness.

The findings of this research showed that the initial maladaptive schemas of disconnection and rejection have an indirect effect on reappraisal and suppression through psychological hardiness, and the amount of their indirect effect was -0.1550 and 0.1310, respectively. In explaining this finding, it should be said that these schemas operate at the deepest level of cognition, usually outside the level of awareness, and make a person's toughness psychologically vulnerable to stressful situations, and people who have low psychological hardiness, in an attempt to deal with negative emotions, They engage in incompatible behaviors and try to reduce their emotions with negative emotional regulation strategies such as suppression (Yoosefi, 2014).

Also, the findings of this research showed that the primary maladaptive schema of autonomy and Impaired Performance through psychological hardiness has an indirect effect on reappraisal and suppression, and the amount of their indirect effect is -0.0835 and 0.0691, respectively. To explain this finding, it can be stated that initial dysfunctional schemas, including the schema of autonomy and Impaired Performance, with cognitive, emotional and behavioral components, lead to the formation of irrational beliefs and help a person to explain her experiences. People whose schemas are in this domain have expectations of themselves and their environment that hinder their ability to separate themselves from the parental symbol and achieve independent functioning (Mc Donnell et al., 2018).

The results of this research showed that the initial maladaptive schema has a orientation through psychological hardiness on reappraisal and suppression of indirect effect, and the amount of its indirect effect is -0.1063 and 0.0898, respectively. In explaining this finding, it can be mentioned that maladaptive primary schemas are essentially gradual and are maintained by the unconscious contents of individuals and are used as a model for processing

subsequent experiences and thus spread throughout life and behaviors, thoughts, feelings and relationships. (Rezaian, 2016).

On the other hand, the existence of psychological hardiness is necessary for emotional regulation and it affects other aspects of life (Nameni, E., & nemati shahri, 2018). In explaining this finding, it can be said that the results of studies related to psychological hardiness show that people with initial maladaptive schemas who have a high level of toughness cope well with anxiety-provoking situations (Yoosefi, 2014).

According to the findings of this research, the early maladaptive over-vigilance and inhibition through psychological hardiness has an indirect effect on reevaluation and suppression, and the amount of its indirect effect was -0.2190 and 0.1852, respectively. In explaining this finding, psychologists can use the framework of the theory of behaviorism in the field of emotion. They have emphasized the physiological aspects and emotional behaviors and considered emotion as a hereditary pattern that continuously causes physical, visceral and endocrine system changes (Megreya et al., 2020).

Also, the results of this research showed that the early maladaptive schema Impaired Limits does not have an indirect effect on reevaluation and suppression through psychological hardiness. The emotion regulation can include each of these processes separately or in combination, Therefore, in the present study, it is possible that the inconsistent schema of Impaired Limits or even psychological hardiness in anxiety patients may have affected other aspects of emotional regulation other than what was examined in the present study. According to the results obtained, the mediating role of the psychological hardiness variable was confirmed in the present study, And since this variable increases a person's resilience and as a result puts her in a positive and healthy cycle, it is suggested that counseling centers therapists teach people with anxiety disorders techniques to improve psychological hardiness.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: This article is taken from the doctoral thesis of the first author in the field of psychology, Islamic Azad University, Rasht branch, with ethical code IR.IAU.RASHT.REC.1401.024. In this research, ethical considerations such as the preservation of participants' information and the right to withdraw have been observed in the entire research process. Also, all the participants participated in the present research by filling out the consent form and knowingly.

Funding: This research was done in the form of a master's thesis without financial support.

Authors' contribution: The first author of this article as the main researcher, the second author as the supervisor and responsible author, and the third author as the consultant were involved in this research.

Conflict of interest: The authors declare no conflict of interest for this study.

Acknowledgments: We hereby express our gratitude to all the women who participated in this study and who helped us in the implementation of this research.

تدوین مدل ساختاری رابطه طر حواره‌های ناسازگار اولیه و نظم جویی هیجانی با میانجی گری سرسختی روانشناختی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی

فاطمه آریان سپهر^۱، لیلا مقتدر^۲، بهمن اکبری گوایری^۳

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

۲. استادیار، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

۳. استاد، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران.

چکیده

مشخصات مقاله

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخچه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۲/۱۰/۱۶

بازنگری: ۱۴۰۲/۱۱/۱۵

پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۲۰

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۰۲/۰۱

کلیدواژه‌ها:

طر حواره‌های ناسازگار اولیه،
نظم بخشی هیجانی،
سرسختی روانشناختی،
اختلالات اضطرابی

زمینه: یکی از فرآیندهای شناختی عمیق که نقش پایه‌ای و اساسی در ایجاد اختلالات اضطرابی دارد، طر حواره‌های ناسازگار اولیه است. از دیگر علل زیربنایی اختلالات اضطرابی، ناتوانی در نظم جویی هیجانی است. همچنین سرسختی روانشناختی نیز به عنوان یک سازه شخصیتی مهم بر نحوه و کیفیت برخورد افراد با منابع اضطراب‌زا مؤثر است. تا کنون پژوهش خاصی به ارائه مدل ساختاری در مورد رابطه طر حواره‌های ناسازگار اولیه و نظم بخشی هیجانی با نقش میانجی گری سرسختی روانشناختی در بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی نپرداخته است.

هدف: پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل ساختاری رابطه طر حواره‌های ناسازگار اولیه و نظم جویی هیجانی با میانجی گری سرسختی روانشناختی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی انجام شد.

روش: طرح پژوهش حاضر توصیفی، از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی مراجعه کننده به مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی تحت نظارت سازمان بهزیستی شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود. با استفاده از روش نمونه گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی، ۳۰۰ نفر از افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی به عنوان نمونه آماری پژوهش انتخاب شدند. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های نسخه کوتاه پرسشنامه طر حواره‌های ناسازگار اولیه (یانگ، ۱۹۹۸)؛ راهبردهای تنظیم هیجان (گراس و جان، ۲۰۰۳) و سرسختی روانشناختی (کوباسا، ۱۹۷۹) استفاده شد. همچنین جهت تحلیل داده‌ها از روش‌های همبستگی و تحلیل مسیر و نرم افزارهای SPSS-26 و AMOS-24 استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد مدل پیشنهادی از برازش خوبی برخوردار است. نتایج همچنین نشانگر آن است که طر حواره‌های بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، جهت‌مندی، گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری بر ارزیابی مجدد اثر منفی و معنادار و بر سرکوبی اثر مثبت و معنادار داشتند. همچنین اثر طر حواره محدودیت‌های مختل بر سرکوبی، مثبت و معنادار بود. سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد اثر مثبت و معنادار و بر سرکوبی نیز اثر منفی و معنادار دارد.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج به دست آمده که نقش میانجی گرانه متغیر سرسختی روانشناختی در پژوهش حاضر مورد تأیید قرار گرفت و از آنجایی که این متغیر باعث افزایش تاب‌آوری فرد می‌شود و در نتیجه او را در یک چرخه مثبت و سالم قرار می‌دهد، پیشنهاد می‌شود درمانگران مراکز مشاوره، فنون ارتقای سرسختی روانشناختی را به افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی آموزش دهند.

استناد: آریان سپهر، فاطمه؛ مقتدر، لیلا؛ و اکبری گوایری، بهمن (۱۴۰۳). تدوین مدل ساختاری رابطه طر حواره‌های ناسازگار اولیه و نظم جویی هیجانی با میانجی گری سرسختی روانشناختی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی. مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۴، ۱۸۱-۲۰۰.

مجله علوم روانشناختی، دوره ۲۳، شماره ۱۳۴، ۱۴۰۳. DOI: [10.52547/JPS.23.134.181](https://doi.org/10.52547/JPS.23.134.181)

© نویسندگان.

✉ نویسنده مسئول: لیلا مقتدر، استادیار، گروه روانشناسی، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران. Moghtader@iaurasht.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۱۲۳۰۳۰۷۱

مقدمه

اختلالات اضطرابی^۱ طیف وسیعی از اختلالات از جمله اختلال پانیک، اضطراب جدایی، استرس پس از سانحه، اضطراب فراگیر و چند اختلال دیگر را شامل می‌شود (ابراهیمی، ۱۳۹۹) و به واسطه شیوع بالا، ماهیت مزمن و آسیب‌های مرتبط ایجاد کننده نسبت به سایر اختلالات روانشناختی، بار اجتماعی-اقتصادی بیشتری برای سلامت‌روان ایجاد می‌کنند (کرسول و همکاران، ۲۰۱۷).

یکی از فرآیندهای شناختی عمیق که نقش پایه‌ای و اساسی در ایجاد اختلالات اضطرابی دارد، طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۲ است که عمدتاً در نتیجه تجارب ناگوار دوره کودکی شکل می‌گیرند (کایا و آیدین، ۲۰۲۱). مطالعات پیشین نیز تأثیر طرحواره‌های ناسازگار اولیه را در اضطراب تأیید کرده‌اند (کوچی و همکاران، ۱۴۰۰؛ گرجی و همکاران ۱۳۹۸؛ مقتدر و شاملو، ۲۰۱۹) به گونه‌ای که جهت برطرف نمودن مشکلات مرتبط با اضطراب می‌بایست در درجه اول طرحواره‌های ناسازگار اولیه افراد را تغییر داد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۸). طرحواره‌های ناسازگار اولیه به احساسات، باورها و فرض‌های نادرستی اشاره دارد که تفاسیر، ادراکات و رفتارهای افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند (یانگ، ۲۰۰۳؛ ترجمه حمیدپور و اندوز، ۱۳۹۸). این طرحواره‌ها در رابطه با پنج تکلیف تحولی اساسی (قطع ارتباط و طرد، عملکرد و خودگردانی مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری) به وجود می‌آیند (خاکپور و همکاران، ۱۴۰۱) و اعتقاد بر این است که کودک باید در طی تحول خود این تکالیف را در رابطه با والدین و محیط با موفقیت پشت سر بگذارد (باچ و همکاران، ۲۰۱۸).

یکی دیگر از علل زیربنایی اختلالات اضطرابی، ناتوانی در نظم‌جویی هیجانی^۳ است (کمپل-سیلز و بارلو، ۲۰۰۷). افراد به هنگام رویارویی با تجارب و موقعیت‌های اضطراب‌زا، برای حفظ سلامت‌روانی و هیجانی خود از راهبردهای شناختی تنظیم هیجان استفاده می‌کنند (بنفر و همکاران، ۲۰۱۸).

مطالعات مختلف نشان داده است که نقص یا کمبود در نظم‌جویی هیجانی با آسیب‌های روانشناختی از جمله نشانه‌های اضطراب رابطه دارد (آمستادتر، ۲۰۰۸؛ کمپل-سیلز و بارلو، ۲۰۰۷). راهبردهای شناختی تنظیم هیجان^۴ کنش‌هایی هستند که نشانگر راه‌های کنار آمدن فرد با شرایط استرس‌زا و یا اتفاقات ناگوار است. رایج‌ترین راهبردهای شناختی برای نظم‌جویی هیجان در مواجهه با شرایط ناگوار عبارتند از: سرزنش خود، سرزنش دیگران، نشخوار فکری، تلقی فاجعه‌آمیز، توسعه چشم‌انداز، تمرکز مجدد مثبت، ارزیابی مثبت، پذیرش شرایط و برنامه‌ریزی کردن (پیترز و همکاران، ۲۰۰۶). از جمله مهم‌ترین فواید نظم‌جویی هیجانات می‌توان به کنترل سطوح برانگیختگی برای به حداقل رساندن عملکرد، پشتکار داشتن به رغم دلسردی و وسوسه، جلوگیری از واکنش مخرب در مقابل تحریک و عملکرد صحیح با وجود فشارهای وارده اشاره کرد. استفاده از راهبردهای نظم‌جویی هیجان می‌تواند در افزایش مهارت‌های عاطفی برای کاهش آشفتگی و مشکلات هیجانی و روانی از جمله اضطراب مؤثر باشد (یوسفی و کریمی‌پور، ۱۳۹۷).

یکی از ویژگی‌های روانشناختی مهم که بر نحوه و کیفیت برخورد افراد با منابع اضطراب‌آور و آشفتگی‌های هیجانی مؤثر است، سرسختی روانشناختی^۵ است، تا جایی که افراد دارای سرسختی روانشناختی بالاتر، تاب‌آوری بیشتری در مقابل اضطراب دارند (پوراگری و همکاران، ۱۳۹۳). کوباسا (۲۰۰۸) سخت‌رویی را ترکیبی از باورها در مورد خویشتن و جهان تعریف کرده است. همچنین سخت‌رویی بالا نشانه‌ای از داشتن شخصیت افراد سالم محسوب می‌شود. این ویژگی روانشناختی که برای اولین بار توسط کوباسا (۱۹۷۹) به کار رفت، شامل ترکیبی از باورها درباره خود و جهان است و سه مؤلفه کنترل (قابلیت مهار موقعیت‌های متنوع زندگی)، تعهد (تمایل به درگیر شدن برخلاف دور شدن از انجام دادن کاری) و مبارزه‌جویی (قابلیت درک تغییرات در زندگی به عنوان یک موضوع طبیعی) را شامل می‌شود (هامری و همکاران، ۲۰۲۰؛ ساکسنا، ۲۰۱۵). بر این اساس، سرسختی روانشناختی در افرادی وجود دارد که در برابر استرس‌ها و تنش‌های روانی مقاومت بیشتری از خود نشان می‌دهند و

4. Cognitive strategies of emotion regulation

5. Psychological Hardiness

1. Anxiety Disorders

2. Primary Maladaptive Schema

3. Emotion Regulation

به نسبت به بقیه کمتر مستعد بیماری هستند (حلیم و همکاران، ۲۰۱۷)؛ نتایج پژوهش مدی (۲۰۱۳) نشان داد سرسختی روانشناختی رابطه منفی با اضطراب دارد. یافته‌های مطالعه هانتون و همکاران (۲۰۱۳) حاکی از آن بود که سرسختی روانشناختی بالاتر با استفاده مؤثر و فعال مقابله با شرایط اضطراب‌زا همراه است. افراد با سرسختی روانشناختی بیشتر، نگرانی و اضطراب جسمانی کمتر و سطوح بالاتری از اعتماد به نفس را در مقایسه با افراد با سرسختی روانشناختی پایین‌تر دارا هستند (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۸). مطالعات نشان داده است سرسختی روانشناختی با سلامت روان و کاهش نشانه‌های جسمانی، اضطراب و افسردگی رابطه دارد (زهراکار، ۱۳۸۳؛ حسن‌شاهی و دارایی، ۱۳۸۴؛ به نقل از بیرامی و همکاران، ۱۳۹۱). پژوهش کامتسیوس و کاراگینوپولو (۲۰۱۵) نشان داد افراد دارای سرسختی روانشناختی پایین‌تر، اضطراب بیشتری را گزارش کردند. مطالعه رازی و عبداله‌زاده (۱۳۹۸) نیز نشان داد بین تنظیم شناختی هیجان با سرسختی روانشناختی رابطه وجود دارد.

در مورد رابطه بین متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش حاضر، یافته‌های مطالعه رضائیان (۱۳۹۵)، نامنی و نعمتی‌شهری (۱۳۹۷) و مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸) بیانگر رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌جویی هیجانی بوده‌اند. همچنین مشخص شده است طرحواره‌های ناسازگار اولیه نقش مهمی در پیش‌بینی سرسختی روانشناختی دارند (یوسفی، ۱۳۹۳) و سخت‌رویی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و تنظیم شناختی هیجان، نقش میانجی‌گری دارد (نامنی و نعمتی‌شهری، ۱۳۹۷).

اگرچه مطالعات مختلف به صورت مجزا، رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه، نظم‌جویی هیجانی و سرسختی روانشناختی را مورد بررسی قرار داده‌اند، اما پژوهش خاصی به ارائه مدل ساختاری رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌بخشی هیجانی با نقش میانجی‌گری سرسختی روانشناختی در بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی نپرداخته است. این درحالی است که انواع اختلالات اضطرابی (به دلیل بیماری، مشکلات سازگاری، مشکلات اقتصادی) در جامعه شیوع بالایی دارد و با توجه به اهمیت نقش نظم‌جویی هیجانی و سرسختی روانشناختی در پیشگیری و درمان اختلالات اضطرابی، ارائه مدل ساختاری در این زمینه برای آنان بسیار کمک‌کننده است.

بنابراین پژوهش حاضر به دنبال پاسخ‌گویی به این سؤال اساسی است که آیا سرسختی روانشناختی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌جویی هیجانی در بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی نقش میانجی‌گر دارد؟

روش

الف) طرح پژوهش و شرکت‌کنندگان: روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی بود که با استفاده از روش تحلیل مسیر انجام شد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی بیماران مبتلا به اختلالات اضطرابی مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره و خدمات روانشناختی تحت نظارت سازمان بهزیستی شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بود. حجم جامعه آماری در آغاز فرآیند پژوهش پس از کسب مجوزهای مربوطه و کسب اطلاع از مراکز مشاوره و کلینیک‌های روانشناختی سطح شهر تهران، حدود ۱۰۰۰ نفر برآورد شد. مرور ادبیات پژوهشی نشان می‌دهد که در استفاده از روش تحلیل مسیر، هیچ راهبرد دقیقی برای تعیین حجم نمونه وجود ندارد. کلانین (۲۰۲۳) به ازای هر پارامتر تعداد ۱۰ تا ۲۰ نفر را پیشنهاد کرد، که در هر صورت حجم نمونه نباید کمتر از ۲۰۰ نفر باشد. با توجه به وجود ۱۶ متغیر قابل مشاهده در این پژوهش، به ازای هر متغیر ۱۰-۱۵ نفر نمونه در نظر گرفته شد که با توجه به جدول مورگان و کرجسی، جمعاً نمونه‌ای به حجم ۳۰۰ نفر (با در نظر گرفتن افت آزمودنی‌ها، پرسشنامه‌های مخدوش و حذف داده‌های پرت) با استفاده از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تصادفی انتخاب شدند. بدین صورت که ابتدا به اداره کل بهزیستی استان تهران مراجعه شد و لیست تمامی مراکز مشاوره و کلینیک‌های روانشناختی تحت نظارت سازمان بهزیستی در سال ۱۴۰۰ اخذ شد. از لیست دریافت شده ۵ مرکز مشاوره (پایا، وارث، مسیر سبز، بینش و بنیان آرامش) که در نواحی شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز تهران قرار داشتند انتخاب شده و سپس از بین مراجعان این ۵ مرکز، مراجعانی را که در شش ماهه اول سال ۱۴۰۰ تشخیص اختلالات اضطرابی را دریافت کرده بودند، ۳۰۰ نفر را به صورت تصادفی انتخاب شد.

ملاک‌های ورود به پژوهش حاضر شامل قرار داشتن در دامنه سنی ۲۰-۴۵ سال، نداشتن سابقه بیماری‌های روان‌پزشکی مزمن و عدم مصرف داروی اعصاب و روان (بنا به اظهارات شرکت‌کننده) و تشخیص اختلالات

اضطرابی توسط روانشناس مرکز مشاوره و معیارهای خروج از پژوهش نیز شامل تکمیل نکردن پرسشنامه‌های پژوهش و نارضایتی شرکت‌کننده از ادامه شرکت در پژوهش بود.

(ب) ابزار

نسخه کوتاه پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۱: پرسشنامه طرحواره یانگ بر پایه مشاهدات تجربه شده توسط متخصصان بالینی ساخته شده است. این پرسشنامه خودگزارشی است و ۷۵ گویه دارد که ۱۵ طرحواره ناسازگار اولیه را ارزیابی می‌کند: محرومیت هیجانی، ره‌اشدگی و بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی و بدرفتاری، انزوای اجتماعی و بیگانگی، نقص و شرم، شکست، وابستگی و بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، خودتحوّل‌نیافته و گرفتاری، اطاعت، ایثار، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه و عیب‌جویی افراطی، استحقاق و بزرگ‌منشی و خویش‌داری و خودانضباطی ناکافی. این ۱۵ طرحواره در پنج حوزه بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، محدودیت‌های مختل، دیگر جهت‌مندی و گوش به زنگی بیش از حد و بازداری قرار می‌گیرند (اکبری و همکاران، ۱۳۹۱). هر گویه این پرسشنامه روی پیوستار شش درجه‌ای (یک= «به‌طور کامل در مورد من نادرست است» تا شش= «به‌طور کامل مرا توصیف می‌کند») پاسخ داده می‌شود. نمره بالا در یک خرده‌مقیاس، نشانگر طرحواره ناسازگار است. والر و همکاران (۲۰۰۱) همسانی درونی مقیاس را ۰/۹۶ گزارش دادند. علاوه بر این، همسانی درونی برای تمامی خرده‌مقیاس‌ها بالاتر از ۰/۸۰ بود. پایایی بازآزمایی خرده‌مقیاس‌ها هم بین ۰/۵ تا ۰/۸۲ به دست آمد. در ایران، آلفای کرونباخ نسخ، فارسی این پرسشنامه ۰/۹۰-۰/۶۲ و ثبات درونی آن ۰/۹۴ به دست آمد (اکبری و همکاران، ۱۳۹۱). پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۷۴ محاسبه شد.

پرسشنامه راهبردهای تنظیم هیجان^۲: در پژوهش حاضر جهت ارزیابی نظم‌بخشی هیجانی، از پرسشنامه راهبردهای تنظیم هیجان استفاده شد که توسط گراس و جان (۲۰۰۳) ساخته شده است. این مقیاس از ۱۰ گویه تشکیل شده است که دارای دو خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد (۱-۳-۵-۷-۹-۱۰) و سرکوبی (جملات ۲-۴-۶-۸) است. پاسخ‌ها بر اساس مقیاس

(لیکرت) هفت درجه‌ای، از کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۷) تنظیم شده است. این پرسشنامه فاقد نمره کل است و حداقل نمره برای هر خرده‌مقیاس حداقل ۱ و حداکثر ۷ است. ضریب آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد ۰/۷۹ و برای سرکوبی ۰/۷۳ گزارش شده است. اعتبار بازآزمایی پرسشنامه بعد از سه ماه و برای کل مقیاس ۰/۶۹ گزارش شده است (گراس و جان، ۲۰۰۳). ضریب همسانی درونی این مقیاس در کارمندان ایالتی و دانشجویان کاتولیک دانشگاه میلان برای ارزیابی مجدد در دامنه‌ای ایالتی و دانشجویان کاتولیک دانشگاه میلان برای ارزیابی مجدد در دامنه‌ای از ۰/۴۸ تا ۰/۶۸ و برای سرکوبی ۰/۴۲ تا ۰/۶۳ بدست آمده است (بالزوریتی و همکاران، ۲۰۱۱). نسخه فارسی این پرسشنامه در فرهنگ ایرانی توسط قاسم‌پور و همکاران (۱۳۹۱) مورد هنجاریابی قرار گرفته است که اعتبار مقیاس بر اساس روش همسانی درونی (با دامنه آلفای کرونباخ ۰/۶۰ تا ۰/۸۱) و روایی مقیاس مذکور از طریق تحلیل مؤلفه اصلی با استفاده از چرخش واریماکس، همبستگی بین دو خرده‌مقیاس ($r=0/13$) و روایی ملاکی مطلوب گزارش شده است. در پژوهش نوری و گلپور (۱۴۰۱) نیز میزان ضریب پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ برای خرده‌مقیاس ارزیابی مجدد ۰/۸۰ و برای خرده‌مقیاس سرکوبی ۰/۷۷ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۸۱ محاسبه شد.

پرسشنامه سرسختی روانشناختی^۳: این توسط کوباسا و همکاران در سال ۱۹۷۹ از مقیاس بررسی دیدگاه‌های شخصی تهیه شده است. این مقیاس یک پرسشنامه ۴۵ آیتمی است که سه خرده‌مقیاس تعهد، کنترل و چالش را در برمی‌گیرد. همچنین بر اساس طیف لیکرت، شکل گرفته و دارای دامنه‌ای از ۰ تا ۳ است. در مطالعه مدی و خوشابا (۱۹۹۴) بر اساس آلفای کرونباخ همسانی درونی پرسشنامه برای چالش، کنترل، تعهد و نمره کلی سخت‌رویی به ترتیب برابر ۰/۷۱، ۰/۸۴، ۰/۷۵ و ۰/۸۸ است. بیگی‌فرد (۱۳۷۸)، به نقل از پائنده و همکاران، (۱۳۹۲) با اجرای پرسشنامه روی کارمندان با استفاده از روش آلفای کرونباخ، پایایی آن را برای مؤلفه‌های چالش، کنترل، تعهد و نمره کلی سخت‌رویی به ترتیب برابر با ۰/۵۶، ۰/۷۱، ۰/۸۲ و ۰/۸۶ محاسبه کرده است که نشانگر پایایی مطلوب این پرسشنامه است. پایایی پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۷۱ محاسبه شد.

3. Psychological hardiness questionnaire

1. The Early Maladaptive Schema Questionnaire-Short Form

2. Emotion Regulation Questionnaire (ERQ)

همچنین جهت تحلیل داده‌های مطالعه حاضر از روش‌های همبستگی و تحلیل مسیر و نرم‌افزارهای SPSS-26 و AMOS-24 استفاده شد.

یافته‌ها

بر اساس توصیف جمعیت‌شناختی، شرکت‌کنندگان در پژوهش حاضر در طیف سنی ۲۳ تا ۴۲ سال قرار داشتند و میانگین سنی آنان $31/60 \pm 4/34$ بود. ۶۲/۶۷ درصد شرکت‌کنندگان (۱۸۸ نفر) زن و ۳۷/۳۳ درصد

شرکت‌کنندگان (۱۱۲ نفر) مرد بودند. از این تعداد ۶۹/۳۳ درصد (۲۰۸ نفر) متأهل و ۲۶ درصد (۷۸ نفر) مجرد و ۴/۶۷ درصد (۱۴ نفر) مطلقه بودند. وضعیت شغلی ۴۲/۶۷ درصد (۱۲۸ نفر) از شرکت‌کنندگان آزاد، ۲۶ درصد (۷۸ نفر) کارمند و ۳۱/۳۳ درصد (۹۴ نفر) خانه‌دار بود. بیشترین تعداد، مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد با ۲۳/۳۳ درصد (۷۰ نفر) و کمترین تعداد دیپلم و کاردانی ۳ درصد (۹ نفر) داشتند. در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف معیار	بیشینه-کمینه	کجی	کشیدگی
طرحواره ناسازگار اولیه - بریدگی و طرد	۸۹/۸۹	۳۵/۱۲	۱۴۰-۴۵	۰/۲۴	-۱/۵۶
طرحواره ناسازگار اولیه - خودگردانی و عملکرد مختل	۶۷/۳۱	۲۵/۰۹	۱۱۰-۲۳	-۰/۰۲	-۰/۸۹
طرحواره ناسازگار اولیه - جهت‌مندی	۳۲/۴۲	۱۵/۹۹	۵۷-۸	۰/۰۵	-۱/۴۰
طرحواره ناسازگار اولیه - گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداري	۳۵/۱۵	۱۶/۳۹	۵۸-۱۰	-۰/۰۶	-۱/۳۴
طرحواره ناسازگار اولیه - محدودیت‌های مختل	۳۵/۰۵	۱۵/۴۰	۵۷-۱۰	-۰/۳۲	-۱/۲۳
سرسختی روانشناختی	۵۸/۶۸	۳۲/۲۷	۱۱۲-۸	۰/۱۶	-۱/۰۵
نظم‌بخشی هیجانی - ارزیابی مجدد	۲۴/۲۶	۱۰/۶۵	۳۹-۱۰	۰/۱۵	-۱/۴۶
نظم‌بخشی هیجانی - سرکوبی	۱۶/۵۲	۶/۷۸	۲۷-۵	-۰/۲۲	-۱/۱۹

داده‌های جدول ۲ اطلاعات مربوط به ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرهای مورد مطالعه در پژوهش حاضر (مؤلفه‌های طرحواره‌های

ناسازگار اولیه، سرسختی روانشناختی و نظم‌بخشی هیجانی را در شرکت‌کنندگان (مراجعه‌کنندگان مبتلا به اختلالات اضطرابی) نشان می‌دهد.

جدول ۲. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین، واسطه‌ای و وابسته مدل نهایی

متغیرها/مؤلفه‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱. بریدگی و طرد	۱							
۲. خودگردانی و عملکرد	۰/۳۴ ^{۰۰}	۱						
۳. جهت‌مندی	۰/۲۸ ^{۰۰}	۰/۴۳ ^{۰۰}	۱					
۴. گوش‌بزرنگی بیش از حد	۰/۶۰ ^{۰۰}	۰/۴۲ ^{۰۰}	۰/۱۰	۱				
۵. محدودیت‌های مختل	۰/۴۱ ^{۰۰}	۰/۳۲ ^{۰۰}	۰/۵۸ ^{۰۰}	۰/۲۵ ^{۰۰}	۱			
۶. سرسختی روانشناختی	-۰/۲۲ ^{۰۰}	۰/۵۹ ^{۰۰}	-۰/۴۲ ^{۰۰}	-۰/۳۳ ^{۰۰}	-۰/۳۶ ^{۰۰}	۱		
۷. ارزیابی مجدد	-۰/۵۲ ^{۰۰}	-۰/۶۳ ^{۰۰}	-۰/۴۷ ^{۰۰}	-۰/۴۰ ^{۰۰}	-۰/۴۸ ^{۰۰}	۰/۶۵ ^{۰۰}	۱	
۸. سرکوبی	۰/۵۰ ^{۰۰}	۰/۵۸ ^{۰۰}	۰/۵۰ ^{۰۰}	۰/۵۸ ^{۰۰}	۰/۳۲ ^{۰۰}	-۰/۵۵ ^{۰۰}	-۰/۵۷ ^{۰۰}	۱

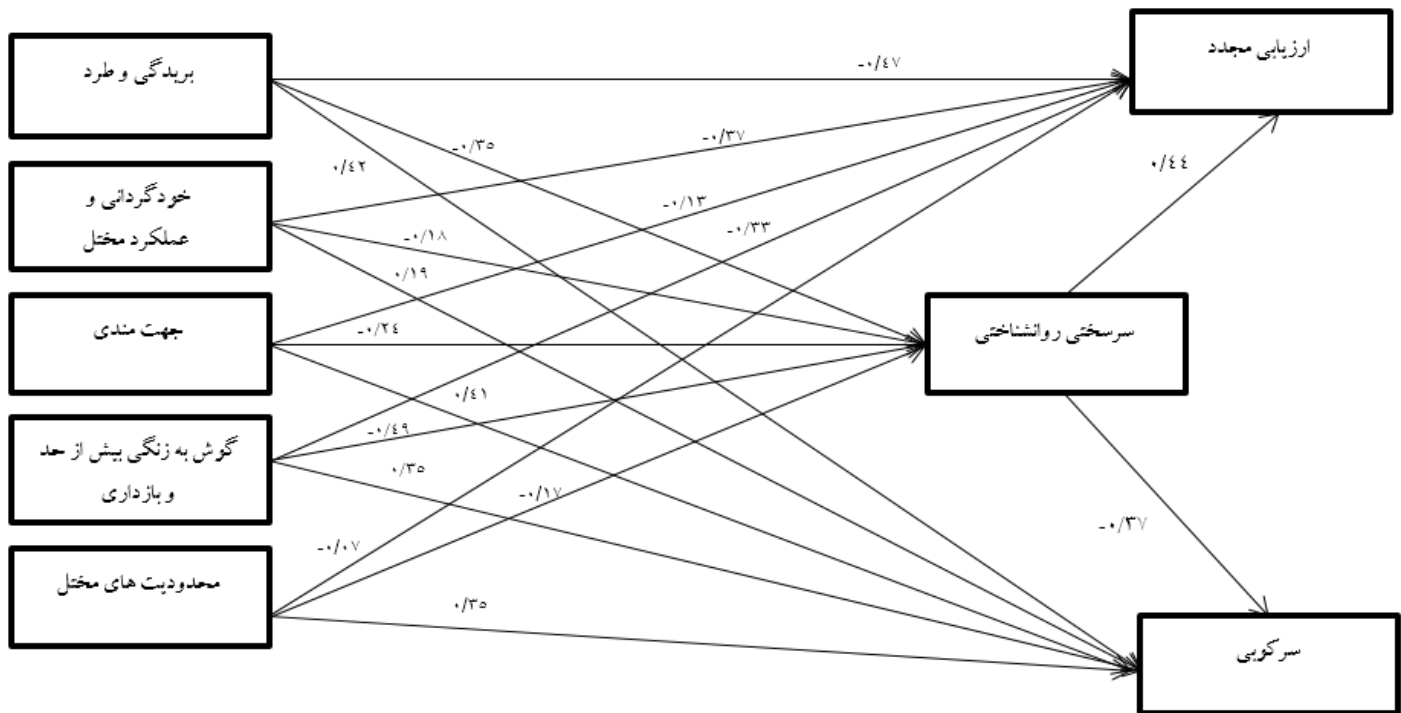
با توجه به نتایج ماتریس همبستگی در جدول ۳، بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با سرسختی روانشناختی و ارزیابی مجدد، رابطه منفی و معنادار و با سرکوبی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد ($P < 0/01$). همچنین بین سرسختی روانشناختی با سرکوبی، رابطه منفی و معنادار و با ارزیابی مجدد

رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($P < 0/01$). برای بررسی نرمال بودن چند متغیری از ضریب کشیدگی استاندارد شده مردیا^۱ و نسبت بحرانی استفاده شده است. در این پژوهش ضریب مردیا ۴/۰۱۲ و نسبت بحرانی ۱/۱۱۳ به دست آمده که کمتر از ۵ است. همچنین در پژوهش حاضر، هم‌خطی

^۱. Mardia standardized kurtosis coefficient

شده است. همچنین نتایج حاصل از مدل‌سازی معادلات ساختاری شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی در پژوهش حاضر) در جدول ۳ ارائه شده است.

چندگانه با استفاده از آماره تحمل و عامل تورم واریانس مورد بررسی قرار گرفت و هم‌خطی چندگانه‌ای بین متغیرهای پژوهش مشاهده نشد. ضرایب استاندارد مدل ساختاری رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌بخشی هیجانی با نقش میانجی‌گری سرسختی روانشناختی در شکل ۱ نمایش داده

شکل ۱. ضرایب استاندارد مدل ساختاری رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌جویی هیجانی با نقش میانجی‌گری سرسختی روانشناختی

جدول ۳. شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی پژوهش حاضر

SRMR	GFI	IFI	PCFI	CFI	PNFI	RMSEA (CI90%)	CMIN/DF	P-Value	df	χ^2	شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی
۰/۰۳۳	۰/۹۸۳	۰/۹۹۲	۰/۵۰۸	۰/۹۹۱	۰/۵۰۸	۰/۰۶۹ (۰/۰۳ - ۰/۰۹)	۲/۴۴۳	۰/۱۱۸	۱	۲/۴۴۳	شاخص‌های برازندگی الگوی پیشنهادی

* میزان قابل قبول شاخص‌ها: CFI, GFI, IFI (> 0.9), RMSEA (< 0.08), PCFI, PNFI (> 0.5), SRMR (< 0.08), P-Value (> 0.05) (کلین، ۲۰۲۳).

معنادار داشتند. همچنین اثر طحواره محدودیت‌های مختل بر سرکوبی، مثبت و معنادار بود. سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد اثر مثبت و معنادار و بر سرکوبی نیز اثر منفی و معنادار دارد. در ادامه نتایج حاصل از روابط واسطه‌ای با استفاده از آزمون بوت‌استرپ به جهت آزمون مسیر واسطه‌ای در جدول ۵ نشان داده شده است.

همان‌طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد، شاخص‌های برازش حاکی از برازش خوب مدل پیشنهادی با داده‌ها است. بنابراین مدل پیشنهادی از برازندگی مطلوب برخوردار است. برآورد ضرایب اثرات مستقیم و غیرمستقیم و کل با روش بوت‌استرپ انجام شد که نتایج آن در جداول ۴ و ۵ آمده است.

نتایج جدول ۴ نشانگر آن است که طحواره‌های بریدگی و طرد، خودگردانی و عملکرد مختل، جهت‌مندی، گوش‌بزرگی بیش از حد و بازداری بر ارزیابی مجدد اثر منفی و معنادار و بر سرکوبی اثر مثبت و

جدول ۴. ضرایب استاندارد مسیرهای الگوی پیشنهادی

مسیر	ضرایب استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	سطح معناداری (P)
بریدگی و طرد < سرسختی روانشناختی	-۰/۳۵۱	۰/۰۲۷	-۸/۰۷۱	<۰/۰۰۱
بریدگی و طرد < ارزیابی مجدد	-۰/۴۷۴	۰/۰۳۶	-۴/۰۰۳	<۰/۰۰۱
بریدگی و طرد < سرکوبی	۰/۴۲۲	۰/۰۳۸	۳/۸۰۵	<۰/۰۰۱
خودگردانی و عملکرد مختل < سرسختی روانشناختی	-۰/۱۸۹	۰/۰۸۷	-۲/۷۷۸	۰/۰۰۵
خودگردانی و عملکرد مختل < ارزیابی مجدد	-۰/۳۷۰	۰/۰۱۷	-۹/۳۷۳	<۰/۰۰۱
خودگردانی و عملکرد مختل < سرکوبی	۰/۱۹۰	۰/۲۰۵	۳/۶۷۲	<۰/۰۰۱
جهت‌مندی < سرسختی روانشناختی	-۰/۲۴۰	۰/۱۴۲	-۳/۴۱۲	<۰/۰۰۱
جهت‌مندی < ارزیابی مجدد	-۰/۱۳۴	۰/۰۲۷	-۳/۲۷۰	۰/۰۰۱
جهت‌مندی < سرکوبی	۰/۴۱۹	۰/۰۸۹	۶/۰۹۵	<۰/۰۰۱
گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری < سرسختی روانشناختی	-۰/۴۹۶	۰/۱۲۵	-۷/۷۷۳	<۰/۰۰۱
گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری < ارزیابی مجدد	-۰/۳۳۳	۰/۱۲۶	-۴/۳۱۱	<۰/۰۰۱
گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری < سرکوبی	۰/۳۵۰	۰/۱۰۸	۴/۳۷۵	<۰/۰۰۱
محدودیت‌های مختل < سرسختی روانشناختی	-۰/۱۷۷	۰/۱۳۲	-۲/۷۹۸	۰/۰۰۵
محدودیت‌های مختل < ارزیابی مجدد	-۰/۰۷۴	۰/۰۲۵	-۱/۰۱۵	۰/۳۰۲
محدودیت‌های مختل < سرکوبی	۰/۳۵۵	۰/۱۲۳	۴/۱۴۱	<۰/۰۰۱
سرسختی روانشناختی < ارزیابی مجدد	۰/۴۴۲	۰/۲۱۲	۶/۵۲۷	<۰/۰۰۱
سرسختی روانشناختی < سرکوبی	-۰/۳۷۳	۰/۱۱۶	-۵/۱۱۹	<۰/۰۰۱

جدول ۵. نتایج بوت استرپ برای مسیر غیر مستقیم الگوی پیشنهادی

مسیر	داده	بوت	سوگیری	خطا	حد پایین	حد بالا	سطح معناداری
بریدگی و طرد به ارزیابی مجدد از طریق سرسختی روانشناختی	-۰/۱۵۵۲	-۰/۱۵۵۰	۰/۰۰۰۲	۰/۰۱۲۲	-۰/۱۹۶۴	-۰/۱۰۶۱	<۰/۰۰۱
بریدگی و طرد به سرکوبی از طریق سرسختی روانشناختی	۰/۱۳۰۹	۰/۱۳۱۰	۰/۰۰۰۱	۰/۰۲۸۰	۰/۰۷۴۰	۰/۱۸۹۵	<۰/۰۰۱
خودگردانی و عملکرد مختل به ارزیابی مجدد از طریق سرسختی روانشناختی	-۰/۰۸۳۶	-۰/۰۸۳۵	۰/۰۰۰۱	۰/۰۱۰۹	-۰/۱۳۴۲	-۰/۰۵۲۷	۰/۰۱۳
خودگردانی و عملکرد مختل به سرکوبی از طریق سرسختی روانشناختی	۰/۰۷۰۵	۰/۰۶۹۱	-۰/۰۰۱۴	۰/۰۰۸۱	۰/۰۱۲۳	۰/۱۱۴۰	۰/۰۴۵
جهت‌مندی به ارزیابی مجدد از طریق سرسختی روانشناختی	-۰/۱۰۶۱	-۰/۱۰۶۳	-۰/۰۰۰۲	۰/۰۱۱۷	-۰/۱۶۶۰	-۰/۰۵۲۸	۰/۰۰۱
جهت‌مندی به سرکوبی از طریق سرسختی روانشناختی	۰/۰۸۹۶	۰/۰۸۹۸	۰/۰۰۰۲	۰/۰۲۴۰	۰/۰۰۶۱	۰/۱۶۴۰	۰/۰۱۹
گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری به ارزیابی مجدد از طریق سرسختی روانشناختی	-۰/۲۱۹۳	-۰/۲۱۹۰	۰/۰۰۰۳	۰/۰۵۲۲	-۰/۳۲۷۰	-۰/۱۵۸۶	<۰/۰۰۱
گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری به سرکوبی از طریق سرسختی روانشناختی	۰/۱۸۵۰	۰/۱۸۵۲	۰/۰۰۰۲	۰/۰۴۶۰	۰/۰۹۴۰	۰/۲۹۳۲	<۰/۰۰۱
محدودیت‌های مختل به ارزیابی مجدد از طریق سرسختی روانشناختی	-۰/۰۷۸۳	-۰/۰۷۷۹	۰/۰۰۰۴	۰/۰۲۳۱	-۰/۱۵۰۲	۰/۰۰۴۰	۰/۰۵۶
محدودیت‌های مختل به سرکوبی از طریق سرسختی روانشناختی	۰/۰۶۶۰	۰/۰۶۵۰	-۰/۰۰۱۰	۰/۰۱۹۳	-۰/۰۱۲۰	۰/۱۰۴۰	۰/۰۶۲

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، طر حواره ناسازگار اولیه بریدگی و طرد از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد، اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن برابر ۰/۱۵۵۰- است و هم‌چنین این طر حواره از طریق سرسختی روانشناختی بر سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن، برابر ۰/۱۳۱۰- است. علاوه بر این، طر حواره ناسازگار اولیه خودگردانی و عملکرد مختل از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی

مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن به ترتیب برابر ۰/۰۸۳۵- و ۰/۰۶۹۱- است. طر حواره ناسازگار اولیه جهت‌مندی از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن به ترتیب برابر ۰/۱۰۶۳- و ۰/۰۸۹۸- است. هم‌چنین طر حواره ناسازگار اولیه گوش‌بزرنگی بیش از حد و بازداری از

طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن به ترتیب برابر $0/2190$ و $0/1852$ بود.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف تدوین مدل ساختاری رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌جویی هیجانی با میانجی‌گری سرسختی روانشناختی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی انجام شد.

یافته‌های این پژوهش نشان داد، طرحواره‌های ناسازگار اولیه بریدگی و طرد از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی، اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن‌ها به ترتیب برابر $0/1550$ و $0/1310$ بود. بنابراین، سرسختی روانشناختی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه بریدگی و طرد با نظم‌بخشی هیجانی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی اثر غیرمستقیم دارد. این یافته همسو با نتایج پژوهش نامنی و نعمتی شهری (۱۳۹۷) است؛ زیرا نتایج مطالعه آن‌ها نشان داد، سخت‌روی در رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و نظم‌بخشی هیجان نقش میانجی‌گرانه دارد. همچنین این یافته به جهت رابطه بین متغیرهای مذکور با نتایج مطالعات مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸) یوسفی (۱۳۹۳) همسو است؛ اما از جهت سطح معناداری و توان با این پژوهش‌ها تفاوت دارد.

طرحواره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خودآسیب‌رسانی هستند که در آغاز رشد و تحول در ذهن شکل گرفته‌اند و در جریان زندگی تکرار می‌شوند (مک‌دائل و همکاران، ۲۰۱۸). طرحواره بریدگی و طرد، در واقع این انتظار فرد است که نیازهای او برای امنیت، ثبات، محبت، همدلی، در میان گذاشتن احساسات، پذیرش و احترام به شیوه‌ای قابل پیش‌بینی ارضا نخواهد شد (مگ‌ریا و همکاران، ۲۰۲۰). افراد دارای طرحواره اولیه بریدگی و طرد، در دوران کودکی رها شده یا مورد سوءاستفاده قرار گرفته و فراموش یا طرد شده‌اند. این افراد در سنین بزرگسالی، اگر (به صورت ناخودآگاه) وقایع زندگی فعلی خود را مشابه تجارب آسیب‌رسان دوران کودکی‌شان درک کنند، طرحواره‌هایشان برانگیخته می‌شوند. وقتی که این طرحواره‌ها برانگیخته شوند، هیجان‌های منفی شدیدی مثل سوگ، شرم، ترس یا خشم را تجربه می‌کنند و نظم‌بخشی به این هیجان‌ها دچار اختلال هستند؛ در واقع این افراد

هیجان‌های خود را به صورت نسنجیده و شتاب‌زده ارزیابی می‌کنند (یانگ و همکاران، ۲۰۰۳)، ترجمه حمیدپور و اندوز، ۱۳۹۸؛ مگ‌ریا و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر، این طرحواره‌ها در عمیق‌ترین سطح شناخت، معمولاً بیرون از سطح آگاهی عمل می‌کنند و سرسختی فرد را به لحاظ روانشناختی نسبت به شرایط تنیدگی‌زا آسیب‌پذیر می‌سازند و افرادی که از سرسختی روانشناختی پایینی برخوردارند در یک تلاش برای مقابله با احساسات منفی، درگیر رفتارهای ناسازگار می‌شوند و سعی می‌کنند با راهبردهای نظم‌بخشی هیجانی منفی مانند سرکوبی، هیجانات خود را کاهش دهند (یوسفی، ۱۳۹۳). بنابراین طرحواره بریدگی و طرد با تأثیر بر سرسختی روانشناختی در بیماران اضطرابی می‌تواند ارزیابی مجدد موقعیت‌های هیجانی را کاهش و سرکوبی هیجان را افزایش دهد که در پژوهش حاضر این رابطه تأیید شد.

همچنین یافته‌های این پژوهش نشان داد، طرحواره ناسازگار اولیه خودگردانی و عملکرد مختل از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن‌ها به ترتیب برابر $0/0835$ و $0/0691$ است. بنابراین، سرسختی روانشناختی در رابطه بین طرحواره ناسازگار اولیه خودگردانی و عملکرد مختل با نظم‌بخشی هیجانی در بیماران اضطرابی اثر غیرمستقیم دارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های نامنی و نعمتی شهری (۱۳۹۷)؛ مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸)؛ یوسفی (۱۳۹۳) همسو است.

برای تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که طرحواره‌های ناکارآمد اولیه از جمله طرحواره خودگردانی و عملکرد مختل با داشتن مؤلفه‌های شناختی، عاطفی و رفتاری، منجر به تشکیل باورهای غیرمنطقی می‌شوند و به فرد در توضیح تجارب خود کمک می‌کنند. افرادی که طرحواره‌هایشان در این حوزه قرار دارد، از خودشان و محیط اطرافشان، انتظاراتی دارند که در توانایی آن‌ها برای تفکیک خود از نماد والدین و دستیابی به عملکرد مستقل، مانع ایجاد می‌کند (مک‌دائل و همکاران، ۲۰۱۸). با فعال شدن این طرحواره‌ها و انتشار سطوحی از هیجان، اشکال مختلفی از آشفتگی‌های روانشناختی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم ایجاد می‌شوند (تورنر و همکاران، ۲۰۱۹). مطالعات نشان دادند، وجود طرحواره خودگردانی و عملکرد مختل در افراد منجر به کاهش سرسختی روانشناختی می‌شود، که این امر باعث می‌شود افراد دارای سطح پایین سرسختی روانشناختی در

مواجهه با شرایط اضطراب‌آور کمتر تلاش کنند و اغلب رفتارهای اجتنابی از خود نشان داده و یا ابراز هیجانات و عواطف خود را محدود کنند. این افراد به موجب وجود طحواره‌های ناسازگار اولیه که در زندگی خود تجربه نموده‌اند، هیجان را غیرقابل تحمل می‌دانند و نمی‌توانند به آشفته‌گی و پریشانی‌شان رسیدگی نمایند؛ همچنین این افراد وجود هیجان را نمی‌پذیرند و از وجود آن احساس شرم و آشفته‌گی می‌کنند، زیرا توانایی‌های مقابله‌ای خود با هیجانات را دست‌کم می‌گیرند، همچنین دیگر مشخصه عمده نظم‌بخشی هیجانی افراد با سرسختی روانشناختی پایین، تلاش فراوان برای جلوگیری از هیجانات منفی و تسکین فوری هیجانات منفی تجربه شده است (مگرایا و همکاران، ۲۰۲۰). از طرف دیگر، طحواره‌های ناسازگار اولیه در افراد با سرسختی پایین، موجب جلوگیری از تفسیرهای آن‌ها از رویدادها می‌شوند و این سوگیری در آسیب‌شناسی روانی به صورت سوتفاهم، نگرش‌های تحریف شده، گمانه‌های نادرست هدف و چشم‌داشت‌های غیرواقع‌بینانه خود را نشان می‌دهد (یوسفی، ۱۳۹۳). بنابراین سرسختی روانشناختی هم با اثرگذاری و هم تأثیرپذیری از طحواره‌های خودگردانی و عملکرد مختل می‌تواند بر نظم‌بخشی هیجانی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی تأثیر بگذارد.

نتایج این پژوهش نشان داد، طحواره ناسازگار اولیه جهت‌مندی از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن به ترتیب برابر $0/1063$ و $0/0898$ است. بنابراین، سرسختی روانشناختی در رابطه بین طحواره ناسازگار اولیه جهت‌مندی با نظم‌بخشی هیجانی در افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی اثر غیرمستقیم دارد. این یافته نیز به مانند یافته‌های پیشین با نتایج مطالعات نامنی و نعمتی‌شهری (۱۳۹۷)؛ مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸)؛ یوسفی (۱۳۹۳) به جهت رابطه بین متغیرها همسو است. در تبیین این یافته می‌توان اشاره کرد که طحواره‌های اولیه ناسازگارانه اساساً تدریجی هستند و توسط درون‌مایه‌های ناخودآگاه افراد حفظ می‌شوند و به عنوان یک مدل برای پردازش تجارب بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرند و در نتیجه در سراسر زندگی گسترش می‌یابند و رفتارها، افکار، احساسات و روابط با دیگران را تعیین می‌کنند (رضائیان، ۱۳۹۵). افرادی که طحواره‌هایشان در حوزه جهت‌مندی قرار دارد، به جای رسیدگی به نیازهای خود به دنبال ارضای نیازهای دیگران هستند. آن‌ها این کار را برای دستیابی به تأیید، تداوم رابطه هیجانی یا اجتناب از انتقام انجام

می‌دهند. این افراد در روابط اجتماعی تمایل دارند بر پاسخ‌های دیگران بیشتر از نیازهای خودشان تأکید کنند و اغلب از خشم و تمایلات خودشان ناآگاه هستند (صلواتی و یک‌ه یزدان‌پرست، ۱۳۹۸). از همین رو است هنگامی که حوزه‌های مختلف این طحواره افزایش می‌یابد هوش هیجانی کاهش پیدا می‌کند (مک‌دائل و همکاران، ۲۰۱۸). بنابراین، می‌توان بین طحواره‌های ناسازگار اولیه، به عنوان بخش زیرین و سخت شناخت‌های افراد که اغلب در دوران تحولی رشد شکل گرفته‌اند، با نظم‌بخشی هیجانی در مقاطع بعدی رشد افراد ارتباط برقرار نمود (مگرایا و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر، وجود سرسختی روانشناختی جهت نظم‌بخشی هیجانی ضروری است و بر جنبه‌های دیگر زندگی تأثیرگذار است (نامنی و نعمتی‌شهری، ۱۳۹۷). در خصوص تبیین رابطه سرسختی روانشناختی و نظم‌بخشی هیجان و این که چگونه افراد سرسخت، نظم‌بخشی هیجان مثبت خود را مطلوب‌تر گزارش می‌کنند، می‌توان به دو موضوع اشاره کرد. نخست این که سرسختی از طریق افزایش اعتماد به نفس و انعطاف‌پذیری در فرد در برابر شرایط و وقایع مختلف زندگی، احساس رضایت‌خاطر فرد را از ابعاد مختلف اقتصادی، فرهنگی و روانی و به طور کلی رضایت‌مندی فرد را از زندگی تحت تأثیر قرار می‌دهد و موجب بهبود نظم‌جویی هیجان مثبت افراد اضطرابی می‌شود؛ دوم این که سرسختی از طریق افزایش استقلال و خودپرویی موجب بهبود رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه با نظم‌جویی هیجان در شرایط مختلف زندگی می‌شود و به نوبه خود احساس رضایت فرد از خود و شرایط زندگی و به عبارت دیگر، بهبود نظم‌بخشی هیجان را به دنبال دارد. در تبیین دیگر می‌توان گفت که نتایج مطالعات مرتبط با سرسختی روانشناختی نشان می‌دهد که افراد دارای طحواره‌های ناسازگار اولیه که سطح سرسختی بالایی دارند، به خوبی با موقعیت‌های اضطراب‌زا مقابله می‌کنند (یوسفی، ۱۳۹۳). سرسختی روانشناختی با دفاع‌های رشدیافته هیجان ارتباط مثبت و با سازوکارهای رشدنیافته هیجان و روان‌آزرده ارتباط منفی دارد (شری و همکاران، ۲۰۲۱). رابطه سرسختی و نظم‌بخشی هیجانی در بین کسانی قوی‌تر است که سرسختی ضعیف‌تری دارند. بنابراین طحواره جهت‌مندی با تأثیر بر سطح سرسختی روانشناختی افراد و کاهش آن، عملاً می‌تواند نظم‌بخشی هیجانی را نیز در آنان مختل کند.

با توجه به یافته‌های این پژوهش، طحواره ناسازگار اولیه گوش‌بزن‌گی بیش از حد و بازدارندگی از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و

سرکوبی اثر غیرمستقیم دارد و میزان اثر غیرمستقیم آن به ترتیب برابر ۰/۲۱۹۰- و ۰/۱۸۵۲ بود. بنابراین، سرسختی روانشناختی در رابطه بین طحواره ناسازگار اولیه گوش بزنگی بیش از حد و بازداری نظم‌بخشی هیجانی در بیماران اضطرابی اثر غیر مستقیم دارد. این یافته همسو با نتایج پژوهش نامنی و نعمتی‌شهری (۱۳۹۷) است که نشان دادند، سخت‌روی نقش میانجی‌گرانه در رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه و تنظیم شناختی هیجان دارد. همچنین این یافته با و مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸)؛ یوسفی (۱۳۹۳) همسو است. در تبیین این یافته می‌توان از نظر روانشناسان در چهارچوب نظریه رفتارگرایی در زمینه هیجان بهره برد. آن‌ها بر جنبه‌های فیزیولوژیک و رفتارهای هیجانی تأکید ورزیده و هیجان را الگوی ارثی قلمداد نموده‌اند که به طور مداوم، موجب تغییرات بدنی، احساسی و نظام غدد درون‌ریز می‌شود (مگرایا و همکاران، ۲۰۲۰). بین واکنش‌های هیجانی و غریزی تفاوت وجود دارد به گونه‌ای که محرک‌های هیجانی سبب آشفستگی ارگانیزم می‌شوند و لازم است همواره هیجانات کنترل و تنظیم شوند تا سیستم فیزیولوژیکی انسان به نحو مطلوب به کارایی خود ادامه دهد (نامنی و نعمتی‌شهری، ۱۳۹۷). عدم نظم‌بخشی هیجان به صورت فرآینده باعث تنش‌های مداوم ارگانیزم می‌شود که زمینه‌های بروز اضطراب، افسردگی، استرس و به طور کلی کاهش وضعیت روانشناختی مطلوب فرد می‌شود (مک‌دائل و همکاران، ۲۰۱۸). در این بین افراد مبتلا به اضطراب به دلیل این بیماری نسبت به سایر افراد از آسیب‌پذیری بیشتری در مقابل هیجانات مستمر و پایدار برخوردارند. از سویی افراد دارای طحواره گوش به زنگی و بازداری در نظریه یانگ، احساسات و تکانه‌های خودانگیخته را واپس‌زنی می‌کنند. از طرف دیگر، افراد مبتلا به اضطراب یاد گرفته‌اند که در خصوص حوادث منفی گوش به زنگ باشند و زندگی را طاقت‌فرسا در نظر بگیرند به طوری که این تجارب اولیه به ایجاد باورهای منفی و دیدگاه‌های بدبینانه به زندگی منجر می‌شود. در نتیجه فرد مبتلا به اضطراب برای فرار از این استرس پیش‌بینی‌ناپذیر حوادث و رخداد‌های زندگی به سرکوبی هیجانات روی می‌آورد (یوسفی، ۱۳۹۳) که در پژوهش حاضر نیز مورد تأیید قرار گرفت. در این راستا باید بیان کرد که سرسختی به عنوان امکانی برای مقابله با اضطراب در این بیماران عمل می‌کند و برخورداری از سرسختی روانشناختی موجبات افزایش نظم‌بخشی هیجانی را فراهم می‌کند (شری و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین می‌توان گفت، افراد دارای

ویژگی سرسختی روانشناختی در حل مسئله به صورت کارآمد عمل می‌کنند و اضطراب‌های بین‌فردی را به خوبی حل و فصل می‌کنند و از آن به عنوان یک منبع تاب‌آوری و انطباق‌پذیری در برابر مشکلات عمل می‌کنند. این افراد مشکلات زندگی را به صورت قابل درک و همراه با تنوع و گوناگونی در نظر می‌گیرند که این خود می‌تواند در نظم‌جویی هیجانات این افراد تأثیر گذار باشد، اما افراد با سرسختی روانشناختی پایین نسبت به اتفاقات زندگی احساس بیگانگی و ناتوانی دارند که این منجر به عدم خودکنترلی می‌شود.

همچنین نتایج این پژوهش نشان داد طحواره ناسازگار اولیه محدودیت‌های مختل از طریق سرسختی روانشناختی بر ارزیابی مجدد و سرکوبی اثر غیرمستقیم ندارد. بنابراین، سرسختی روانشناختی در رابطه بین طحواره ناسازگار اولیه محدودیت‌های مختل با نظم‌بخشی هیجانی در بیماران اضطرابی اثر غیر مستقیم ندارد. این یافته با نتایج پژوهش‌های مک‌دائل و همکاران (۲۰۱۸)؛ یوسفی (۱۳۹۳) ناهمسو است؛ زیرا این پژوهش‌ها بر رابطه معنادار بین این متغیرها تأکید دارند. برای تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که شاید اساسی‌ترین معما در تعریف نظم‌بخشی هیجان، این باشد که هنگام مدیریت هیجان چه چیزی تنظیم می‌شود. به این دلیل که هیجان پدیده‌ای چندوجهی است (شامل برانگیختگی فیزیولوژیکی، کنش‌وری عصب شناختی، ارزیابی شناختی، فرآیندهای توجهی و تمایلات پاسخ‌دهی) و راه‌های گوناگونی برای نظم‌بخشی هیجان وجود دارد. بررسی این راه‌ها نشان می‌دهند که اصطلاح نظم‌بخشی هیجان به پدیده واحدی اشاره ندارد، بلکه این پدیده تحت عنوان مفهوم گسترده‌ای است که حوزه‌ای از فرآیندهای به نسبت مرتبط را شامل می‌شود (مک‌دائل و همکاران، ۲۰۱۸). بنابراین، نظم‌بخشی مؤثر هیجانات می‌تواند هر یک از این فرآیندها را به صورت مجزا یا ترکیبی در بر گیرد، لذا ممکن است در پژوهش حاضر طحواره ناسازگار محدودیت‌های مختل و یا حتی سرسختی روانشناختی در بیماران اضطرابی، جنبه‌های دیگری از نظم‌بخشی هیجانی غیر آنچه در پژوهش حاضر مورد بررسی بود را تحت تأثیر قرار داده باشد.

از جمله محدودیت‌های مطالعه حاضر این است که بررسی تفاوت‌های جنسیتی در بین شرکت‌کنندگان انجام نشد که با توجه به متغیرهای مورد مطالعه و شرایط فرهنگی ممکن است در آن‌ها تفاوت آماری وجود داشته

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش: این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول در رشته روانشناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت با کد اخلاق IR.IAU.RASHT.REC.1401.024 است. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی مانند محفوظ ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان و حق انصراف در تمام فرآیند پژوهش رعایت شده است. همچنین تمامی شرکت‌کنندگان با تکمیل فرم رضایت‌نامه و به صورت کاملاً آگاهانه در پژوهش حاضر شرکت کردند.

حامی مالی: این پژوهش در قالب رساله دکتری و بدون حمایت مالی انجام گرفته است. **نقش هر یک از نویسندگان:** نویسنده اول این مقاله به عنوان پژوهشگر اصلی، نویسنده دوم به عنوان استاد راهنما و نویسنده مسئول و نویسنده سوم به عنوان مشاور در این پژوهش نقش داشتند.

تضاد منافع: نویسندگان هیچ تضاد منافی در رابطه با این پژوهش اعلام نمی‌نمایند. **تشکر و قدردانی:** بدین وسیله از تمام شرکت‌کنندگان در مطالعه حاضر که در اجرای این پژوهش ما را یاری کردند، قدردانی می‌شود.

باشد. عدم امکان کنترل وضعیت اقتصادی-اجتماعی شرکت‌کنندگان در پژوهش نیز از دیگر محدودیت‌های پژوهش حاضر است. با توجه به این که نقش میانجی‌گرانه متغیر سرسختی روانشناختی در پژوهش حاضر مورد تأیید قرار گرفت و از آنجایی که این متغیر باعث افزایش انرژی روانی فرد می‌شود و در نتیجه او را در یک چرخه مثبت و سالم قرار می‌دهد، پیشنهاد می‌شود فنون ارتقای سرسختی روانشناختی به زبان ساده در اختیار افراد مبتلا به اختلالات اضطرابی در مراکز مشاوره قرار داده شود. از آنجایی که نتایج این پژوهش نشان داد طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر نظم‌بخشی هیجانی تأثیرگذار است، پیشنهاد می‌شود درمانگران ابتدا باورهای که باعث تشدید طرحواره‌های ناسازگار می‌شوند را شناسایی و آن‌ها را در مراجعان اصلاح کنند. این عمل با تکرار کردن باورهای درست رخ می‌دهد تا آن‌ها در ذهن، جایگزین باورهای منفی و اشتباه شوند.

منابع

ابراهیمی، سارا (۱۳۹۹). بررسی اختلال اضطراب فراگیر معلمان در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹. *علوم تربیتی*، (۲)، ۴۵-۶۸.

<https://doi.org/10.22055/edus.2020.34149.3073>

اکبری، ابراهیم؛ محمود علیلو، مجید؛ خانجانی، زینب؛ پورشریفی، حمید؛ فهمی صمد؛ امیری پیچاکلائی، احمد و عظیمی، زینب (۱۳۹۱). مقایسه دانشجویان دارای شکست عشقی با و بدون نشانگان بالینی در طحواره‌های ناسازگار اولیه و الگوهای فرزندپروری. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، ۱۸ (۳)، ۱۸۴-۱۹۴.

<http://ijpcp.iuims.ac.ir/article-1-1885-fa.html>

بیرامی، منصور؛ اسماعیل‌پور، خلیل و رضائی، زینب (۱۳۹۱). بررسی مقایسه‌ای سخت‌رویی و سلامت‌روان در سطوح مختلف دینداری در فرهنگیان. *فصلنامه علمی آموزش و ارزشیابی*، ۵ (۱۹)، ۷۵-۹۰.

https://jinev.tabriz.iau.ir/article_521436.html

پاینده، سید فضیلت؛ اعتمادی، احمد و کرمی، ابوالفضل (۱۳۹۲). اثربخشی آموزش سخت‌رویی بر سازگاری نوجوانان. *پژوهش‌های مشاوره*، ۱۲ (۴۵)، ۱۱۵-۱۳۰.

<https://www.sid.ir/paper/70156/fa>

پوراکبری، فهمیه؛ خواجه‌وندخوشلی، افسانه و اسدی، جوانشیر (۱۳۹۳). رابطه سرسختی روانشناختی و کیفیت زندگی با اضطراب مرگ در پرستاران. *مجله توسعه پژوهش در پرستاری و مامایی*، ۱۱ (۲)، ۵۳-۵۹.

<http://nmj.goums.ac.ir/article-1-627-fa.html>

خاکپور، سونا؛ خواجه‌وند خوشلی، افسانه؛ حسن‌زاده، رمضان و اسدی جوانشیر (۱۴۰۱). بررسی نقش میانجی‌گر طحواره‌های ناسازگار اولیه در رابطه سبک‌های دلبستگی و مکانیزم‌های دفاعی با واکنش مثبت به استرس در زنان متأهل سیل‌زده شهرستان آق‌قلا. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۱ (۱۱۹)، ۲۲۴۹-۲۲۶۸.

<https://doi.org/10.52547/JPS.21.119.2249>

رضائیان، مریم (۱۳۹۵). *رابطه تعارض زناشویی و طحواره‌های هیجانی با تنظیم هیجانی در زوجین متقاضی طلاق*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شاهرود.

<https://elmnet.ir/doc/10976270-71211>

صلواتی، مژگان و یکه‌یزدان پرست، رخساره (۱۳۹۸). *طحواره درمانی (راهنمای ویژه متخصصان روانشناسی بالینی)*. تهران: انتشارات دانژه.

قاسم‌پور، عبدالله؛ ایل‌بیگی، رضا و شهناز، حسن‌زاده (۱۳۹۱). خصوصیات روان‌سنجی پرسشنامه تنظیم هیجانی گراس و جان در یک نمونه ایرانی. *شمین همایش بهداشت روانی دانشجویان، دانشگاه گیلان*، ۷۲۴-۷۲۲.

<https://elmnet.ir/doc/470108998-71994>

کوچی، صدیقه؛ مامی، شهرام و احمدی وحید (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و خودکارآمدی اجتماعی در رابطه بین طحواره‌های ناسازگار اولیه و اضطراب اجتماعی در دختران نوجوان. *مجله علوم روانشناختی*، ۲۰ (۱۰۲)، ۹۵۳-۹۶۶.

<http://psychologicalscience.ir/article-1-1156-fa.html>

گرچی، معصومه؛ روحانی، نیره‌السادات؛ سید موسوی، مه‌ری؛ عزیزی، معصومه و صمیمی، زبیر (۱۳۹۸). پیش‌بینی اضطراب اجتماعی بر اساس طحواره‌های ناسازگار اولیه و تاب‌آوری دختران دانش‌آموز. *مطالعات روانشناختی*، ۱۵ (۳)، ۲۳-۳۸.

<https://doi.org/10.22051/psy.2019.23657.1804>

محمدی، فاطمه؛ میرزائی، مریم؛ سلطانی، نسرین و فدایی، مونا (۱۳۹۸). اثربخشی طحواره درمانی بر نشخوارهای ذهنی و اضطراب بیماران وسواسی. *مجله دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد*، ۶۲ (ویژه روانشناسی)، ۱۹۴۵-۱۹۵۹.

<https://doi.org/10.22038/mjms.2020.15842>

نامنی، ابراهیم و نعمتی‌شهری، ثریا (۱۳۹۷). نقش میانجی سخت‌رویی در رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه و تنظیم شناختی هیجان در زنان رها شده از اختلال مصرف مواد در زندان مرکزی وکیل‌آباد مشهد. *مجله دانشکده علوم پزشکی سبزوار*، ۲۵ (۳)، ۳۱۷-۳۲۶.

https://jsuims.medsab.ac.ir/article_1075.html?lang=fa

نوری، نوید و گلپور، رضا (۱۴۰۱). نقش واسطه‌گری تنظیم شناختی هیجان در رابطه بین شیوه‌های مقابله‌ای و سلامت اجتماعی در مادران دارای کودکان با نیازهای ویژه. *مطالعات اسلامی ایرانی خانواده*، ۲ (۲)، ۸۶-۹۵.

<https://doi.org/10.30495/iifs.2022.1966120.1046>

هاشمی، مرضیه؛ درویشه، زهرا و یزدی، سیده منور (۱۳۹۸). مقایسه سرسختی روانشناختی و تنظیم شناختی هیجان در دانشجویان دارای اضطراب اجتماعی و بهنجار. *مطالعات روانشناختی*، ۱۵ (۱)، ۴۱-۵۶.

<https://doi.org/10.22051/psy.2019.20289.1641>

یانگ، جفری؛ کلوکسکو، ژانت و ویشار، مارجوری (۲۰۰۳). *طحواره درمانی (راهنمای کاربردی برای متخصصین بالینی)*. ترجمه حسن حمیدپور و زهرا اندوز (۱۳۹۸). تهران: ارجمند.

یوسفی، سمیه (۱۳۹۳). *رابطه طحواره‌های ناسازگار اولیه و سبک‌تیینی (خوش‌بینی-بدبینی) با سرسختی روانشناختی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی.

<https://elmnet.ir/doc/10870521-87442>

یوسفی، ناصر و کریمی‌پور، بنت الهدا (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش برنامه کاهش استرس مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر خودکارآمدی و تحمل ناکامی والدین کودکان معلول جسمی-حرکتی. *روانشناسی افراد استثنایی*، ۸ (۳۰)، ۱۱۳-۱۳۲.

<https://doi.org/10.22054/jpe.2018.9211>

References

- Akbari E, Mahmoud Aliloo M, Khanjani Z, Poursharifi H, Fahimi S, Amiri Pichakolaei A, Azimi Z. (2012). Early Maladaptive Schemas and Parenting Styles of Students Who Have Failed in Love With and Without the Clinical Syndrome. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 18 (3), 184-194. <http://ijpcp.iuums.ac.ir/article-1-1885-fa.html>
- Amstadter, A. (2008). Emotion regulation and anxiety disorders. *Journal of anxiety disorders*, 22(2), 211-221. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2007.02.004>
- Bach, B., Lockwood, G., & Young, J. E. (2018). A new look at the schema therapy model: organization and role of early maladaptive schemas. *Cognitive behaviour therapy*, 47(4), 328-349. <https://doi.org/10.1080/16506073.2017.1410566>
- Balzarotti, S., John, O. P., & Gross, J. J. (2010). An Italian adaptation of the Emotion Regulation Questionnaire. *European Journal of Psychological Assessment*, 26(1), 61-67. <https://doi.org/10.1027/1015-5759/a000009>
- Benfer, N., Bardeen, J. R., & Clauss, K. (2018). Experimental manipulation of emotion regulation self-efficacy: Effects on emotion regulation ability, perceived effort in the service of regulation, and affective reactivity. *Journal of contextual behavioral science*, 10, 108-114. <https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2018.09.006>
- Beyrami, M., Esmailpour, K., & Rezaei, Z. (2012). A comparison study of hardiness and mental health in the levels of religiosity among the teachers in Khoy. *Journal of Instruction and Evaluation*, 5(19), 75-90. [Persian] https://jinev.tabriz.iau.ir/article_521436.html?lang=en
- Campbell-Sills, L., & Barlow, D. H. (2007). Incorporating Emotion Regulation into Conceptualizations and Treatments of Anxiety and Mood Disorders. In J. J. Gross (Ed.), *Handbook of emotion regulation* (pp. 542-559). The Guilford Press. <https://psycnet.apa.org/record/2007-01392-027>
- Creswell, C., Violato, M., Fairbanks, H., White, E., Parkinson, M., Abitabile, G., ... & Cooper, P. J. (2017). Clinical outcomes and cost-effectiveness of brief guided parent-delivered cognitive behavioural therapy and solution-focused brief therapy for treatment of childhood anxiety disorders: a randomised controlled trial. *The Lancet Psychiatry*, 4(7), 529-539. [https://doi.org/10.1016/S2215-0366\(17\)30149-9](https://doi.org/10.1016/S2215-0366(17)30149-9)
- Ebrahimi, S. (2020). Evaluation of teachers' generalized anxiety disorder during the COVID-19 pandemic. *Journal of Educational Sciences*, 27(2), 45-68. [Persian] <https://doi.org/10.22055/edus.2020.34149.3073>
- Gorji, M., Rowhany, N. S., Seyed Mousavi, M., Azizi, M., & samimi, Z. (2019). Prediction of Social Anxiety Based on Early Maladaptive Schemas and Resilience of Girl Students. *Journal of Psychological Studies*, 15(3), 23-38. [Persian] <https://doi.org/10.22051/psy.2019.23657.1804>
- Gross, J. J., & John, O. P. (2003). Individual differences in two emotion regulation processes: implications for affect, relationships, and well-being. *Journal of personality and social psychology*, 85(2), 348-362. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348>
- Haleem, M., Masood, S., Aziz, M., & Jami, H. (2017). Psychological Capital and Mental Health of Rescue Workers. *Pakistan Journal of Psychological Research*, 32(2), 429-447. <https://psycnet.apa.org/record/2018-17750-006>
- Hamre, K. V., Einarsen, S. V., Hoprekstad, Ø. L., Pallesen, S., Bjorvatn, B., Waage, S., ... & Harris, A. (2020). Accumulated long-term exposure to workplace bullying impairs psychological hardiness: a five-year longitudinal study among nurses. *International journal of environmental research and public health*, 17(7), 2587. <https://doi.org/10.3390/ijerph17072587>
- Hanton, S., Neil, R., & Evans, L. (2013). Hardiness and anxiety interpretation: An investigation into coping usage and effectiveness. *European Journal of Sport Science*, 13(1), 96-104. <https://doi.org/10.1080/17461391.2011.635810>
- Hashemi, M., Darvizeh, Z., & Yazdi, S. M. (2019). Comparison of Psychological Hardiness and Cognitive Emotion Regulation in Students with Social Anxiety Disorder and Normal students. *Journal of Psychological Studies*, 15(1), 41-56. [Persian] <https://doi.org/10.22051/psy.2019.20289.1641>

- Kamtsios, S., & Karagiannopoulou, E. (2015). Exploring relationships between academic hardiness, academic stressors and achievement in university undergraduates. *Journal of Applied Educational and Policy Research*, 1(1). <https://journals.charlotte.edu/jaep/article/view/317>
- Kaya, Y., & Aydin, A. (2021). The mediating role of early maladaptive schemas in the relationship between attachment and mental health symptoms of university students. *Journal of Adult Development*, 28, 15-24. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10804-020-09352-2>
- Khakpoor S, Khajvand khoshli A, Hassanzadeh R, Asadi J. (2022). The mediating role of early maladaptive schemas in the relationship between attachment styles and defense mechanisms with a positive response to stress in flooded married women in Aq Qala. *Journal of Psychological Science*, 21(119), 2249-2268. [Persian] <https://doi.org/10.52547/JPS.21.119.2249>
- Kline, R. B. (2023). *Principles and practice of structural equation modeling*. Guilford publications.
- Kobasa, S. C. (1979). Stressful life events, personality, and health: An inquiry into hardiness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 37(1), 1-11. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.37.1.1>
- Kobasa, S.C (2008). Hardiness, Jn H. Lindsey, M. Thompson and A. Spring (Eds.) *Psychology* (3rded). New York: Worgth Publishers.
- Kouchi S, Mami S, Ahmadi V. (2021). The mediating role of cognitive emotion regulation strategies and social self-efficacy in the relationship between early maladaptive schemas and social anxiety in adolescent girls. *Journal of Psychological Science*. 20(102), 953-966. [Persian] <http://psychologicalscience.ir/article-1-1156-fa.html>
- Maddi, S.R. (2013). Hardiness as the Existential Courage to Grow Through Searching for Meaning. In: Hicks, J., Routledge, C. (eds) *The Experience of Meaning in Life*. Springer, Dordrecht, 227-239. https://doi.org/10.1007/978-94-007-6527-6_18
- Maddi, S. R., & Khoshaba, D. M. (1994). Hardiness and mental health. *Journal of Personality Assessment*, 63(2), 265-274. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6302_6
- Mc Donnell, E., Hevey, D., McCauley, M., & Ducray, K. N. (2018). Exploration of associations between early maladaptive schemas, impaired emotional regulation, coping strategies and resilience in opioid dependent poly-drug users. *Substance use & misuse*, 53(14), 2320-2329. <https://doi.org/10.1080/10826084.2018.1473438>
- Megreya, A. M., Al-Attayah, A. A., Moustafa, A. A., & Hassanein, E. E. (2020). Cognitive emotion regulation strategies, anxiety, and depression in mothers of children with or without neurodevelopmental disorders. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 76, 101600. <https://doi.org/10.1016/j.rasd.2020.101600>
- Mohammadi, F., Mirzaei, M., Soltani, N., & Fadaei, M. (2020). The Effectiveness of Schema Therapy on Mental Rumination and Anxiety in Obsessive-Compulsive Patients. *Medical journal of mashhad university of medical sciences*, 62(5.1), 1945-1959. [Persian] <https://doi.org/10.22038/mjms.2020.15842>
- Moghtader, L., & Shamloo, M. (2019). The correlation of perceived social support and emotional schemes with students' social anxiety. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*, 29(2), 106-112. <https://doi.org/10.32598/JHNM.29.2.106>
- Nameni, E., & nemati shahri, S. (2018). Mediating Role Hardiness in relation Early Maladaptive Schemas With Cognitive Emotion Regulation in Women Freed from Substance use Disorder in VakilAbad Central Prison Mashhad. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 25(3), 317-326. [Persian] https://jsums.medsab.ac.ir/article_1075.html?lang=en
- Noori, N., & Golpoor, R. (2022). The Role of Emotion Cognitive Regulation in Relationship between Coping Practices and Social Health in Employees of Mothers of Children with special needs. *Islamic-Iranian Family Studies Journal*, 2(2), 86-95. [Persian] <https://doi.org/10.30495/iifs.2022.1966120.1046>
- Payandeh, F., Etemadi, A., Karami, A (2013). The Impact of Hardiness Training on Adjustment of Adolesents. *Journal of Counseling Research*, 12(45), 115-130. [Persian] <https://www.sid.ir/paper/70156/en>
- Peters, E., Västfjäll, D., Gärling, T., & Slovic, P. (2006). Affect and decision making: A "hot" topic. *Journal of behavioral decision making*, 19(2), 79-85. <https://doi.org/10.1002/bdm.528>
- Pourakbari, F., Khajevand Khoshli, A., & Asadi, J. (2014). Relationship of psychological hardiness and quality of life with death anxiety in nurses. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery*,

- 11(2), 53-59. [Persian]
<http://nmj.goums.ac.ir/article-1-627-fa.html>
- Qasempour, A., Ilbeigi, R., & Hassanzadeh, SH (2012). Psychometric characteristics of Gross and John emotional regulation questionnaire in an Iranian sample. *The 6th Student Mental Health Conference, Gilan University*, 722-724. [Persian]
<https://elmnet.ir/doc/470108998-71994>
- Rezaian, M (2016). *The relationship between marital conflict and emotional schemas with emotional regulation in couples applying for divorce*. Master's thesis, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Shahrud Branch. [Persian] <https://elmnet.ir/doc/10976270-71211>
- Salvati, M & Yeke Yazdanparast, R (2019). *Schema therapy (a special guide for clinical psychologists)*. Tehran: Danje Publications. [Persian]
- Saxena, S. (2015). Relationship between psychological hardness and mental health among college students. *Indian Journal of Health and Wellbeing*, 6(8), 823.
http://www.iahrw.com/index.php/home/journal_detail/19
- Turner, M. J., Aspin, G., & Gillman, J. (2019). Maladaptive schemas as a potential mechanism through which irrational beliefs relate to psychological distress in athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 44, 9-16.
<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.04.015>
- Waller, G., Meyer, C., & Ohanian, V. (2001). Psychometric properties of the long and short versions of the Young Schema Questionnaire: Core beliefs among bulimic and comparison women. *Cognitive therapy and research*, 25, 137-147.
<https://link.springer.com/article/10.1023/1026487018110>
- Yoosefi, S (2014). *The relationship between primary maladaptive schemas and explanatory style (optimism-pessimism) with psychological toughness*. Master's Thesis, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. [Persian]
<https://elmnet.ir/doc/10870521-87442>
- Yoosefi, N., & Karimipoor, B. (2018). Effectiveness of training the Mindfulness-Based Stress Reduction Program (MBSR) on the Self-Efficacy and Frustration Tolerance in Parents of physical-motor disabled children. *Psychology of Exceptional Individuals*, 8(30), 113-132. [Persian]
<https://doi.org/10.22054/jpe.2018.9211>
- Young, J. E. (1998). *Young Schema Questionnaire--Short Form*. Cognitive Therapy and Research.
- Young, J., Klosko, J., Vishar, Marjorie., W (2003). *Schema therapy (a practical guide for clinicians)*. Translated by Hassan Hamidpour and Zahra Indoz (2018). Tehran: Arjmand publications. [Persian]